केन्द्रीय कार्यालय
बालुवाटार, काठमाडौं
फोन : ४४११४०७
फ्याक्स : ४४१४५५२
E-mail : <nrbbfirdppd@nrb.org.np>
Web Site : www.nrb.org.np
पोष्ट बक्स : ७३

नेपाल राष्ट्र बैंक

बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग

पत्र संख्या : बै.वि.नि.वि. ⁄ नीति ⁄ परिपत्र ⁄ कखग ⁄ १७ ⁄ ०७१ ⁄ ७२ मितिः २०७१ ⁄ ११ ⁄ २९

“क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु,

महाशय,

यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुलाई देहाय बमोजिम नीतिगत व्यवस्था गरिएको हुँदा सोही बमोजिम गर्नु ⁄ गराउनु हुन नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा ७९ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो निर्देशन जारी गरिएको छ ।

(१) यस बैंकबाट बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०७१ को इ.प्रा. निर्देशन नं. २ को बुँदा १ लाई देहाय बमोजिम संशोधन गरिएको छ ।

१.कर्जा सापटको वर्गिकरण

इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले प्रवाह गरेको कर्जा ⁄ सापटको साँवा वा ब्याज भुक्तानी हुनु पर्ने भाखा नाघेको अवधिका आधारमा सम्पूर्ण कर्जा सापटलाई देहाय बमोजिम वर्गिकरण गर्नु पर्नेछ :

(क) असल (Pass) : भाखा ननाघेका र ३ महिनासम्म भाखा नाघेका कर्जा ⁄ सापट ।

(ख) ***सुक्ष्म निगरानी (Watch List) : भाखा ननाघेका र ३ महिनासम्म भाखा नाघेका कर्जा ⁄ सापट ।***

(ग) कमसल (Sub-standard) : ३ महिनादेखि बढीमा ६ महिनासम्म भाखा नाघेका कर्जा ⁄ सापट ।

(घ) शंकास्पद (Doubtful) : ६ महिनादेखि बढीमा १ वर्षसम्म भाखा नाघेका कर्जा ⁄ सापट ।

(ङ) खराब (Loss) : १ वर्षभन्दा बढी अवधिले भाखा नाघेका कर्जा ⁄ सापट ।

असल र **सुक्ष्म निगरानी**मा रहेका कर्जालाई “सक्रिय कर्जा” (Performing Loan) र पुनरतालिकीकरण ⁄ पुनरसंरचना गरेका, कमसल, शंकास्पद तथा खराब कर्जालाई “निष्क्रिय कर्जा” (Non-performing Loan) भनी परिभाषा गरिएको छ ।

देहायका कर्जा सापटलाई सुक्ष्म निगरानी (Watch List) अन्तर्गत वर्गीकरण गर्नुपर्नेछ :

(क) भुक्तानी अवधि समाप्त भई साँवा तथा ब्याज तोकिएको अवधिभित्र भुक्तान नभएका कर्जा ⁄ सापट ।

प्रष्टिकरण : मासिक, त्रैमासिक वा अर्ध वार्षिक रुपमा भुक्तानी हुनुपर्ने किस्ता रकम वा साँवा वा ब्याज रकम सोही अवधिभित्र भुक्तान नभएका कर्जा ⁄ सापट यस शीर्षक अन्तर्गत वर्गिकरण गर्नुपर्नेछ ।

(ख) चालुपूँजी कर्जाको नवीकरण हुन नसकी अस्थायी रुपमा भुक्तानी अवधि बढाएर सक्रिय कर्जा अन्तर्गत रहेका कर्जा ⁄ सापट ।

केन्द्रीय कार्यालय
बालुवाटार, काठमाडौं
फोन : ४४११४०७
फ्याक्स : ४४१४५५२
E-mail : <nrbbfirdppd@nrb.org.np>
Web Site : www.nrb.org.np
पोष्ट बक्स : ७३

नेपाल राष्ट्र बैंक

बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग

(ग) तीन महिना भन्दा बढी अवधि रहेका पाउनुपर्ने रकम (Receivables) को सुरक्षणमा प्रवाहित कर्जा/सापट ।

(घ) तीन महिनाभन्दा बढी अबधि रहेका दिनु पर्ने रकम (Payables) स्वदेशी कच्चा पदार्थको भुक्तानी गरी नसकेका फर्म, कम्पनी वा संस्थामा प्रवाहित कर्जा/सापट ।

उदाहरण: कुनै उद्योगले चालुपूँजी कर्जा शीर्षक अन्तर्गत रु. २५ करोड कर्जा उपभोग गरेको छ र सोही अवधिमा कच्चा पदार्थ आपूर्तिकर्तालाई रु.२५ करोड तिर्न बाँकी छ, तर उक्त उद्योगसँग दिनु पर्ने रकम (Payables) र बैंक कर्जा रकम खाम्ने गरी स्टक तथा पाउनुपर्ने रकम (Receivables) नरहेको अवस्थामा त्यस्तो संस्थालाई प्रवाहित कर्जा/सापट यस शीर्षक अन्तर्गत वर्गीकरण गर्नुपर्नेछ ।

(ङ) ऋणीको अन्य बैंक वा वित्तीय संस्थामा रहेको कर्जा निष्क्रिय कर्जामा वर्गीकरण भएमा ।

(च) साँवा र व्याज नियमित रुपमा भुक्तानी भएतापनि ऋणी फर्म, कम्पनी वा संस्थाको लगातार दुई वर्ष देखि खुद चालु पूँजी/नगदप्रवाह/नेटवर्थ ऋणात्मक भएका कर्जा/सापट ।

यस प्रयोजनको लागि खुद चालु पूँजी भन्नाले फर्म, कम्पनी वा संस्थाको चालु सम्पत्तिबाट चालु दायित्व घटाएर हुन आउने रकम सम्झनु पर्दछ ।

(२) यस बैंकबाट बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०७१ को इ.प्रा. निर्देशन नं. २ को बुँदा ९ को उपबुँदा (१) लाई देहाय बमोजिम संशोधन गरिएको छ ।

९. कर्जा नोक्सानी वापत कायम गर्नु पर्ने व्यवस्था:

(१) यस निर्देशन बमोजिम वर्गिकरण गरिएका कर्जा तथा बिल्स खरिदहरुको लागि बक्यौता साँवा रकमको आधारमा देहाय बमोजिम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेछ :-

क. स	कर्जा वर्गीकरण	न्युनतम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था
(क)	असल	१ प्रतिशत
(ख)	**सुक्ष्म निगरानी (Watch List)**	**५ प्रतिशत**
(ग)	कमसल	२५ प्रतिशत
(घ)	शंकास्पद	५० प्रतिशत
(ङ)	खराव	१०० प्रतिशत

(३) यस बैंकबाट मिति २०७१/०९/११ मा जारी गरिएको वित्तीय ग्राहक संरक्षण तथा वित्तीय साक्षरता सम्बन्धी व्यवस्थाको बुँदा नं. ९ को खण्ड (क) मा देहाय बमोजिमको प्रतिवन्धात्मक वाक्यांश थप गरिएको छ ।

"तर इलेक्ट्रोनिक माध्यमबाट हुने चेक क्लियरिङ्गका सम्बन्धमा रु दुई लाख भन्दा कम रकमको चेक क्लियरिङ्ग कारोबारमा सम्बन्धित बैंक तथा वित्तीय संस्थाले आफ्ना ग्राहकहरुसँग कुनै किसिमको शुल्क लिन पाइने छैन ।"

केन्द्रीय कार्यालय
बालुवाटार, काठमाडौं
फोन : ४४११४०७
फ्याक्स : ४४१४५५२
E-mail : <nrbbfirdppd@nrb.org.np>
Web Site : www.nrb.org.np
पोष्ट बक्स : ७३

नेपाल राष्ट्र बैंक

बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग

(४)यस बैंकबाट जारी भएको एकीकृत निर्देशन, २०७१ को इ.प्रा. निर्देशन नं. २२ को बुँदा नं. ३५ को उपबुँदा नं. (२) लाई खारेज गरिएको छ ।

(५)यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुलाई देहाय बमोजिमको निर्देशन जारी गरिएको छ ।

“इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको प्रमुख कार्यकारी अधिकृत पद रिक्त भएको तीन महिनाभित्र अनिवार्य रुपमा पदपूर्ति गरिसक्नु पर्नेछ । त्यसैगरी इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले व्यवस्थापकीय पद भनी तोकेका पदहरु समेत रिक्त भएको तीन महिनाभित्र अनिवार्य रुपमा पदपूर्ति गरिसक्नु पर्नेछ । सम्बन्धित संस्थाले सोही बमोजिमको व्यवस्था आफ्नो कर्मचारी सेवा विनियमावलीमा समेत उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।”

भवदीय,

(मनमोहन कुमार श्रेष्ठ)
कार्यकारी निर्देशक

बोधार्थ :

१. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, गभर्नरको कार्यालय ।
२. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, डेपुटी गभर्नरको कार्यालय ।
३. नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय, वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन महाशाखा, सिंहदरबार, काठमाण्डौ ।
४. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक सुपरिवेक्षण विभाग ।
५. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभाग ।
६. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, वित्त कम्पनी सुपरिवेक्षण विभाग ।
७. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, लघुवित्त प्रवर्द्धन तथा सुपरिवेक्षण विभाग ।
८. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभाग ।
९. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, अनुसन्धान विभाग ।
१०. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, कानुन महाशाखा ।
११. श्री नेपाल बैंकर्स संघ, हेरिटेजप्लाजा, काठमाण्डौ ।
१२. श्री डेभलपमेण्ट बैंकर्स एसोसिएसन, अनामनगर, काठमाण्डौ ।
१३. श्री नेपाल वित्तीय संस्था संघ, तिनकुने, काठमाण्डौ ।